

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 22/2506

ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมโจทก์ นางประนอ ดุยนัยล.

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 13, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153, ป.วิ.พ. มาตรา 1, ป.วิ.พ. มาตรา 21, ป.วิ.พ. มาตรา 177, ป.วิ.พ. มาตรา 197

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำแถลงรับของจำเลยซึ่งศาลจดไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายว่า เป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องจริงก็ดี ไม่มีทรัพย์สินพอจะชำระหนี้โจทก์ได้ก็ดี หาใช่เป็นคำให้การตามมาตรา 177 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ เมื่อจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การและมิได้มีการสั่งให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ทั้งศาลก็ยังมิได้ดำเนินการพิจารณาคดีอย่างไร ต่อไปภายหลังที่จำเลยแถลงแล้ว หากจำเลยขอถอนคำแถลงต่อศาลนั้นเสียโดยอ้างว่าคำแถลงไปโดยผิดหลง จึงไม่ใช่เป็นการขอถอนคำให้การหรือแก้ไขคำให้การแต่อย่างใด เมื่อศาลเห็นสมควรให้จำเลยได้มีโอกาสต่อสู้คดีต่อไปตามกระบวนการความกึ่งอนุญาตได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยขอกู้เงินเกินบัญชีของโจทก์และนำเงินเข้าบัญชีอื่นรวมหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายจำเลยยังเป็นหนี้โจทก์รวมทั้งดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑,๐๒๙,๕๖๘.๖๔ บาท โจทก์ทวงถามแล้วก็ไม่ชำระจำเลยเป็นหนี้บุคคลอื่นอีกหลายราย โจทก์เห็นว่าจำเลยเป็นบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย ศาลแพ่งส่งสำเนาฟ้องให้จำเลยและนัดพิจารณา ถึงกำหนดนัด ศาลจดยางานพิจารณาว่า จำเลยขอรับในชั้นนี้ว่าจำเลยเป็นลูกหนี้โจทก์ตามฟ้องจริง ขอเวลาผ่อนปรนเพื่อหาทางชำระหนี้หรือตกลงกับโจทก์ โจทก์ยอม ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องว่า ที่จำเลยแถลงรับต่อศาลนั้น จำเลยหลงผิดไป บัญชีเดินสะพัดระหว่างโจทก์จำเลยไม่ถูกต้อง ความจริงจำเลยเป็นหนี้โจทก์เป็นเงิน ๑,๓๕๘,๓๗๖.๓๔ บาท ซึ่งโจทก์จะต้องรับผิดชอบ ต่อมาศาลสืบพยานโจทก์ ๑ ปาก แล้วมีคำสั่งงดสืบพยาน นัดฟังคำสั่ง ศาลแพ่งมีคำสั่งว่า จำเลยไม่ยื่นคำให้การ แต่ได้แถลงรับว่าเป็นหนี้โจทก์ ก็เท่ากับรับว่าเป็นหนี้ ที่จำเลยว่าแถลงรับไปเป็นการหลงผิด ก็เท่ากับขอถอนคำให้การและให้การใหม่เมื่อเวลาล่วงเลยมานานจน ๑ ปีเศษแล้ว จำเลยจะขอแก้ไขไม่ได้ ศาลแพ่งฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยเป็นลูกหนี้โจทก์กว่า ๑,๐๐๐ บาท เป็นหนี้แน่นอน จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์ขอให้ศาลงดการพิจารณาเรื่อยมาเป็นเวลานานจนจำเลยตรวจสอบหลักฐานว่าโจทก์หักบัญชีผิด และได้ฟ้องเรียกร้องจากโจทก์แล้ว เป็นการขอสืบพิสูจน์ว่าจำเลยอาจชำระหนี้หรือหักหนี้กับโจทก์ได้ เหตุการณ์ทางคดีและฐานะของจำเลยเปลี่ยนไปแล้ว ควรให้โอกาสจำเลยได้มีเวลานำสืบพิสูจน์ต่อไป พิพากษายกคำสั่งศาลแพ่ง ให้รอคดีไว้ฟังผลคดีที่จำเลยฟ้องก่อนแล้วดำเนินการกระบวนการพิจารณา และมีคำสั่งหรือพิพากษาใหม่ตามรูปคดี โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว คดีนี้เป็นคดีล้มละลายตามมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย การพิจารณาคดีย่อมต้องบังคับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การที่จำเลยแถลงต่อศาลว่า จำเลยรับว่าเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องจริงตามรายงานพิจารณาของศาลลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๐๒ ก็ดี กับแถลงว่าจำเลยไม่มีทรัพย์สินพอชำระหนี้โจทก์ได้ ปรากฏตามรายงานพิจารณา

ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๐๒ ก็ดี คำแถลงของจำเลยนี้หาใช่เป็นคำให้การตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ คดีนี้จำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ และมีได้มีการสั่งให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่อย่างใด ฉะนั้น การที่จำเลยยื่นคำร้องว่า ที่จำเลยแถลงรับไว้ นั้นเป็นการหลงผิดไป ขอลอนเสีย นั้น จึงหาใช่เป็นการถอนคำให้การหรือแก้ไขคำให้การไม่ เป็น แต่เพียงขอลอนคำแถลงที่ได้แถลงไว้ต่อศาลเท่านั้น การที่จำเลยแถลงต่อศาลแล้ว ศาลยังมีได้ ดำเนินการพิจารณาคดีอย่างไรต่อไป ในระหว่างที่ศาลให้รอคดีอยู่นี้จำเลยได้มายื่นคำร้องว่าตนได้ แถลงไปโดยหลงผิด ขอลอนคำแถลงนั้นเสีย โดยอ้างเหตุว่าบัญชีเดินสะพัดที่โจทก์ทำขึ้นเกี่ยวกับ หนี้รายนี้ไม่ถูกต้อง โจทก์หักหนี้ผิดพลาด ซึ่งจำเลยก็ได้ฟ้องโจทก์เป็นคดีขึ้นแล้ว ที่ศาลเกี่ยวกับกับ หนี้สินรายที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ อีกทั้งโจทก์เองก็ได้ดำเนินคดีอาญากรณนายสัญญา ยมสมิต กรรมการผู้จัดการของโจทก์ อันมีข้อหาเกี่ยวพันอยู่กับหนี้สินรายนี้ด้วย เช่นนี้ ศาลฎีกาเห็นสมควร ให้จำเลยได้มีโอกาสสู้คดีต่อไปตามกระบวนการที่ศาลแพ่งสืบพยานโจทก์เพียงปากเดียว แล้วสั่ง งดสืบพยานเสีย และชี้ขาดไปโดยไม่ให้โอกาสจำเลยต่อสู้คดีนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นศาลฎีกา พิพากษายืนคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกคำสั่งศาลแพ่งที่สั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด เสีย ให้ศาลแพ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แล้วมีคำสั่งหรือคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ส่วน การที่จะรอคดีนี้ไว้เพื่อฟังผลของคดีดำที่ ๒๑๐๕/๒๕๐๓ นั้น เมื่อมีการพิจารณาใหม่ ก็ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลแพ่งว่าจะรอคดีหรือไม่

องค์คณะ

ประกอบ หุตะสิงห์ · เชื้อ คงคากุล · จิตติ ติงศรัทีย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/22/2506>